

Laaditaan suunnitelma tavoitekokonaisuuksista Wilman asiakirjapohjaan, liitteisiin 1 tai 5.

Asiakirjassa tulee ilmetä oppilaalle määriteltyjen tavoitekokonaisuuksien sisällöt ja tavoitteet sekä se, milloin tavoitekokonaisuus katsotaan suoritetuksi.

- Tavoitekokonaisuuksia määriteltäessä voi hyödyntää Raahen Elävää opetussuunnitelmaa. Suunnitelma tehdään asiakirjan liitteeseen 1 tai 5.
 - Oppilaalle tehdään joka lukuvuodelle uusi liite
 - Sisältöjen kirjaamisessa voidaan hyödyntää Raahen Elävää opetussuunnitelmaa erityisesti vuosiluokkien 7-9 vuosiluokkajaksossa
 - Tavoitteita määriteltäessä voidaan viitata Raahen perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin

Lukuvuositolidistuksessa arvioidaan vain ne oppiaineet, joissa vuosiluokan oppimäärä on kokonaan suoritettu. Tavoitekokonaisuuksien arvioinnista määrätään tarkemmin luvussa 6.6.2.

Raahen opetustoimen henkilöstön Drive-kansiosta löytyy tavoitekokonaisuuksittain opiskelevalle oppilaalle laadittu ohjeistus todistuksen laadintaan. Tavoitekokonaisuuksittain opiskelevat oppilaat saavat lukuvuositolidistuksen. Todistuksen lisätietoja-kohtaan merkitään, minkä vuosiluokan suorituksista on kyse niissä oppiaineissa, joissa oppilas etenee tavoitekokonaisuuksittain. Todistuksen liitteeseen kirjataan tieto oppimäärästä.

5.4.4. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Valmistavan opetuksen lisäopetusta saavat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus¹⁰⁸ on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä.

Perusopetukseen siirtyvillä oppilailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta on tarkoituksenmukaista, että hän siirtyy perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, joilla on vielä perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus) tai puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria. Myös oppilaat, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sen loppuvaiheessa, voivat tarvita valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi¹⁰⁹. Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetusta saavan oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arvioinnin periaatteita.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

¹⁰⁸ Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 5 §

¹⁰⁹ Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 9 §

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä ja eri tiedonalojen kielissä. Peruskielitaidolla tarkoitetaan sellaisia suomen/ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on kielitietoista opetusta. Opetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Oppilas etenee opinnoissaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Myös opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksessa. Tällöin noudatetaan luvussa 5.4.3 kuvattuja periaatteita.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan lähtökohtaisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekee perusopetukseen valmistavaa opetusta antanut opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Jos oppilas siirtyy valmistavan opetuksen lisäopetukseen myöhemmin, arviointi tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien perusopetuksen opettajien kanssa. Arviointi kohdistuu opetuskielen peruskielitaitoon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaan.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan lähtökohtaisesti ne oppilaat, joiden peruskielitaito opetuskielessä on pääasiassa vielä kehittyvän alkeiskielitaidon (A1) vaiheessa. Tällöin oppilas selviää useimmin toistuvista arkisista koulun kielenkäyttötilanteista. Hän osaa nimetä tuttuja asioita sekä tunnistaa puhutusta ja kirjoitetusta kielestä tuttuja sanoja ja ilmauksia, lyhyitä ohjeita ja tuttuja aiheita. Opetuspuheesta ja opetuksessa käytetyistä teksteistä hän ymmärtää aiheen kuvien ja ydinsanojen avulla ja osaa tuottaa lyhyitä tekstejä. Oppilas tarvitsee malleja ja tukea tekstien ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)).

Oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten opettajien yhteistyönä. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan opetuskielen opetuksen tavoitteet erityisesti niissä oppiaineissa, joissa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan sekä muut valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteet. Suunnitelmaa laativat opettajat käyvät keskustelun valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeesta ja tavoitteista oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa, suunnitelmallista ja oppilaan tarpeiden mukaan muuttuvaa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikais- tai yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseksi koulussa voidaan nimetä vastuuopettaja. Vastuuopettaja osallistuu yhteistyössä muiden opettajien kanssa oppilaan suunnitelman ja työjärjestyksen laatimiseen ja voi toimia myös yhteis- ja samanaikaisopettajana valmistavan opetuksen lisäopetuksessa.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen (**lisäVALO**) tarpeen arviointi ja opetukseen ohjaamisen käytännöt

Valmistavan opetuksen opettaja arvioi yhteistyössä vastaanottavan luokanopettajan/luokanohjaajan, S2-opettajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen niille 6.- 9.vuosiluokille siirtyville oppilaille, jotka eivät ole saavuttaneet A2-kielitaitotasoa. Arviointi tapahtuu hyödyntämällä kehittyvän kielitaidon asteikkoa sekä taustatietoja oppilaan koulunkäyntihistoriasta. Arviointi toteutetaan ennen perusopetukseen valmistavan

opetuksen oikeuden päättymistä. Arviointi ja muu olennainen tieto kirjataan oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelmaan.

Oppilaan kielitaitotason arvioinnissa käytetään pedagogista VOITTO-työvälinettä. VOITTO-työvälineen tuottamaa tietoa voi hyödyntää paitsi valmistavan opetuksen suunnittelussa, myös arvioitaessa oppilaan tarvetta perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen.

VOITTO-työväline

Kielitaidon tasojen kuvausasteikko (OPH)

Opetuskielen kehittymiseen ja arviointiin voidaan käyttää lisäksi esimerkiksi KIKE- ja Kielipuntaritestejä.

Valmistavan opetuksen lisäopetusta anotaan erillisellä lomakkeella, joka toimitetaan pedagogisen tuen koordinaattorille. Opetuksen vastuurehtori tekee asiasta päätöksen.

Yhteistyö perusopetukseen valmistavan opetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opettaja siirtää tarvittavat tiedot valmistavan opetuksen lisäopetusta antavalle opettajalle. Valmistavan opetuksen lisäopetus muodostaa jatkumon valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa oppilaan sujuva siirtymä sekä oppimisen jatkuvuus. Yhteistyötä tehdään opettajien, opiskeluhuollon sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen periaatteet, vastuut ja yhteistyökäytännöt

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen suunnitelma kirjataan koulukohtaiseen lukuvuosisuunnitelmaan. Rehtori/koulun johtaja vastaa valmistavan lisäopetuksen tarkoituksenmukaisesta toteutuksesta omalla koulullaan. Oppilasta opettavat opettajat suunnittelevat lisäopetuksen käytännön toteutuksen yhteistyössä. Valmistavan opetuksen lisäopetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa, tavoitteita ja arvioinnin periaatteita.

Opetus kohdistuu erityisesti:

- opetuskielen peruskielitaidon vahvistamiseen
- eri oppiaineiden kielen ja käsitteiden ymmärtämiseen
- opiskelutaitojen kehittämiseen

Opetus toteutetaan joustavin järjestelyin, esimerkiksi:

- pienryhmäopetuksena
- samanaikaisopetuksena
- oppituntien ulkopuolisena lisäopetuksena

Oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelman laatimisen periaatteet

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma laaditaan jokaiselle lisäopetusta saavalle oppilaalle. Valmistavan opetuksen lisäopetusta antava opettaja kirjaa suunnitelmaan tavoitteet oppiainekohtaisesti. Suunnitelmaa kirjatessa tehdään yhteistyötä muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Suunnitelmaa tulee päivittää tarpeen mukaan.

Suunnitelmassa kuvataan:

- oppilaan kielitaidon lähtötaso [Kielitaitotason kuvausasteikko](#)
- keskeiset oppimistavoitteet
- oppiaineet, joissa lisäopetusta annetaan
- tukitoimet ja opetusjärjestelyt
- kuka/ketkä opetuksesta vastaavat
- seuranta ja arviointi toteutetaan yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kanssa

Oppilaiden opiskelun ja oppimisen seuraamisen sekä lisäopetuksen tarpeen arvioinnin käytänteet vuoden aikana

Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa valmistavan opetuksen lisäopetuksen antamisen aikana, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä. Arviointia tehdään yhteistyössä kaikkien oppilasta opettavien opettajien kanssa. Oppilaan edistymistä seurataan jatkuvasti osana perusopetuksen arviointia. Mikäli oppilas saavuttaa riittävät valmiudet perusopetuksessa opiskeluun ilman lisätukea, lisäopetus voidaan päättää ennen enimmäiskeston täyttymistä.

Seurannassa kiinnitetään huomiota:

- opetuskielen kehittymiseen, esimerkiksi KIKE-, VOITTO- ja Kielipuntari-testit
- oppiaineiden sisällön ymmärtämiseen
- opiskelutaitoihin

5.4.5. Yhdysluokkaopetus

Yhdysluokalla tarkoitetaan opetusryhmää, jossa opiskelee eri vuosiluokilla olevia eri-ikäisiä oppilaita. Yhdysluokka voidaan perustaa joko oppilasmäärän pienuuden vuoksi tai pedagogisista syistä. Opetus yhdysluokassa voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta noudattaen. Vuorokurkseittain opiskeltaessa tulee huolehtia opiskeltavien sisältöjen jatkuvuudesta ja johdonmukaisesta etenemisestä. Erityisesti on huolehdittava oppilaiden opiskelutaitojen kehittymisestä. Mikäli yhdysluokan eri vuosiluokilla on joissakin oppiaineissa erilaiset viikkotuntimäärät, oppiaineiden vuosiviikkotunnit voidaan myös jakaa osiin ja siten tasata oppiaineiden opetustunnit. Oppiaineiden opetustunteja tasattaessa tulee aina turvata oppilaan oikeus opetussuunnitelmassa määriteltyyn kokonaistuntimäärään. Mikäli oppilas siirtyy vuorokurssiperiaatteen mukaisesta opiskelusta vuosiluokittain etenevään opiskeluryhmään, oppilaan opetus järjestetään yksilöllisesti mahdollisen puuttuvan oppimäärän tai sen osan suorittamiseksi.

Yhdysluokkaopetuksessa on hyvät edellytykset edistää opetuksen eheyttämistä ja käyttää monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Yhdysluokkaopetuksessa hyödynnetään erityisesti vertais- ja mallioppimisen mahdollisuuksia. Yhdysluokissa lähiopetusta voidaan tukea ja rikastaa myös etäyhteyksiä hyödyntäen.

Yhdysluokkaopetuksen järjestämisestä päätetään koulukohtaisesti ja kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

5.4.6. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Perusopetuksessa voidaan hyödyntää etäyhteyden kautta tapahtuvaa opetusta ja näin täydentää opetusta sekä tarjota monipuolisia opiskelumahdollisuuksia eri oppiaineisiin. Etäyhteyden kautta annettavasta opetuksesta vastaa aina perusopetuksen järjestämisluvan saanut opetuksen järjestäjä. Opetustavan soveltuvuutta pohditaan erityisesti oppilaiden iän ja edellytysten näkökulmasta.

Etäyhteyksillä voidaan tukea erityisesti harvemmin opiskeltujen kielten ja uskontojen sekä valinnaisten aineiden opetusta. Etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella edistetään oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen koulun koosta ja sijainnista riippumatta. Etäyhteyksien käyttö lisää osaltaan koulun toiminnan ekologista kestävyyttä.

Etäyhteyksiä hyödyntämällä opetusta voidaan sekä eriyttää että eheyttää. Opetuksella voidaan vastata oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin - tarjota erityislahjakkuuden kehittymistä